

اشاره:

حزب‌الله تشکلی فکری، سیاسی و نظامی است که از ابتدای انقلاب اسلامی در دفتر حضرت امام و تحت اشراف ایشان در سال ۱۹۸۰ به طور غیررسمی شکل گرفت. اولین دبیرکل حزب‌الله شهید سیدعباس موسوی بود که در سال ۱۹۹۲ توسط رژیم صهیونیستی ترور شد و به شهادت رسید و از آن زمان تا کنون سیدحسن نصرالله دبیرکلی آن را به عهده گرفته است. ایشان توانسته است طی سال‌های گذشته، موفقیت‌های بزرگ و چشم‌گیری برای مردم لبنان و منطقه به ارمغان بیاورد؛ از جمله آن‌ها می‌توان به شکست رژیم صهیونیستی در جنگ ۳۳ روزه در سال ۲۰۰۶ (۱۳۸۵) اشاره کرد.

حزب‌الله در واقع هسته اصلی مقاومت در منطقه محسوب می‌شود که امروز به وسعت لبنان، فلسطین، سوریه، عراق، یمن و... گسترش یافته است. رژیم صهیونیستی به رغم برتری‌های نظامی از جبهه مقاومت شکست خورده و همواره به شدت از آن هراسان است.

بی‌تردید یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت‌های حزب‌الله، مربوط به بُعد فکری و ایدئولوژیکی است که با هدف تحقق ارزش‌های اسلامی در جامعه و دفاع از کبان اسلام ناب محمدی، به اعضای حزب‌الله منتقل می‌شود. شکل‌گیری و تقویت بُعد فکری و ایدئولوژیکی حزب‌الله بیشتر مرهون زحمات علامه مصباح یزدی بود که طی سفرهای مکرر ایشان نمایندگانشان به لبنان، ارتباط مستقیمی با دبیرکلی حزب‌الله و نمایندگان ایشان برقرار می‌ساخت.

شیخ معین، نماینده رسمی حزب‌الله لبنان در قم، ناگفته‌های زیادی دارد که در این مصاحبه به نقش علامه مصباح در تقویت حزب‌الله لبنان پرداخته است. این مصاحبه به زبان عربی بوده و برای سهولت خوانندگان به فارسی ترجمه شده است.

گفتگوی نشریه فرهنگ پویا با شیخ معین نماینده حزب‌الله در ایران

چشمه زلالی برای تشنگان حقیقت

خمینی رعایت شده، دینداری، امور معنوی روحی و فکری آن بوده است. به همین خاطر امروز در لبنان همه می‌دانند که یک حزب‌اللهی، (شخصیت مجاهد و مقاوم)، همان‌گونه که آموزش‌های نظامی می‌بیند، لازم است از همان مراحل ابتدائی قبل از آن که سلاح به دست بگیرد، دوره‌هایی فرهنگی و فکری در موضوع اعتقادات؛ فروع دین و اندیشه اسلامی را نیز بگذراند. از این‌رو درون تشکیلات حزب‌الله، مجموعه‌ای از دوره‌های فرهنگی سامان‌دهی شده است.

فرهنگ پویا: حزب‌الله از چه زمانی احساس کرد که نیاز به پشتوانه تئوریک دارد؟

– قبل از پرداخت به این سوال باید تعریفی از حزب‌الله ارائه کنم. اگر بخواهیم حزب‌الله را به طور خلاصه تعریف کنیم، باید بگوییم که حزب‌الله جنبشی است مقاوم که از متن دین نشأت گرفته است. اولین کارویژه مسئولان این جنبش که از روز اول تأسیس با رهنمودهای حضرت امام

این دوره‌ها به ترتیب عبارت‌اند از «جنود صاحب‌العصر»، (سربازان) «انصار صاحب‌العصر» (یاران) و در نهایت دوره تخصصی «ممه‌دین صاحب‌العصر»، (زمینه‌سازان)؛ در نتیجه یک مجاهد در طول مدت آموزش و تربیت برای مقاومت و مقابله با دشمنان، از جهت بنیان‌های فکری نیز به‌طور صحیح ساخته می‌شود و یک شخصیت متخلق و تربیت‌یافته‌ای، پیدا می‌کند. همچنین نسبت به مسائل روز، بصیرت و آگاهی لازم را به دست می‌آورد. زیرا ما به این مسأله واقفیم که اگر در دل ایمان حقیقی وجود نداشته باشد، این سلاح نمی‌تواند اثرگذار باشد. ما هیچ شکی نداریم که دشمن اسرائیلی از نظر منابع مالی، تسلیحات و افراد نظامی، امکانات لژیستیک و از نظر پول‌هایی که به لشکریان خود می‌بخشد، از ما قوی‌تر است. اما توانستیم این دشمنی که از قدرتمندترین دشمنان منطقه شمرده می‌شد و یکی از پنج لشکر برتر جهانی به حساب می‌آمد را شکست دهیم. ما این کار را به واسطه تسلیحات جنگی انجام ندادیم، زیرا سلاح ما کم و غیرپیشرفته بود. بلکه تنها به مدد قدرت اعتقادی و فکری و ایمانی و التزام به خط ولایت و اهل بیت و تعالیم علمای اعلام و در راس آنان حضرت امام خمینی رحمته‌الله و بعد از آن رهبر معظم انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و همچنین سایر علما به ویژه شخصیت بزرگی که امت اسلامی در این ایام از وجود آن محروم گردیده؛ مرحوم آیت‌الله شیخ مصباح یزدی رضوان‌الله علیه، این شکست را بر دشمن تحمیل کردیم.

فرهنگ پویا: از پاسخ شما سوال دیگری به ذهن ما خطور کرد که صبغه کار حزب‌الله، بیشتر نظامی است یا فرهنگی؟

– در واقع این مسأله مرتبط با تعالیم دینی ما است. زیرا دین اسلام، جنگ و جهاد را اصل نمی‌داند. بلکه آن را وسیله‌ای برای گسترش صلح می‌داند، تا زمینه لازم برای نخبگان فراهم شود که بتوانند آموزه‌های آسمانی را در گستره کره خاکی منتشر کنند. این معنی از دل آموزه‌های دینی ما برخاسته است. ما معتقد به اصالت جنگ و قتل و جهاد نیستیم، بلکه جهاد همانا وسیله‌ای برای حفظ امنیت و محافظت از جامعه است، تا این جامعه بتواند ثمربخش و پیشرفته و سازنده باشد و بدی و فساد را از روی زمین برکند.

شرایط حاکم در لبنان، موجب شد از همان ابتدا مقاومت آغاز شود. زیرا دشمن صهیونیستی وارد خاک لبنان شد و اراضی کشور را به اشغال در آورد. بنابر این چاره‌ای جز به کارگیری وسیله جهاد و مقاومت نبود تا بتوان شر دشمن را دفع کرد. امروز بروز و ظهور حزب‌الله در لبنان و منطقه تنها با مقاومت نیست، بلکه با اندیشه‌ای است که به کار می‌گیرد و صدق و راستی است که در امور دارد. در حال حاضر دشمنان ویژه دشمن اسرائیلی منتظرند که جناب دبیرکل حزب‌الله

سیدحسن نصرالله حفظه‌الله سخن بگوید. آن‌ها می‌گویند ما کلام سیدحسن را باور داریم و سخنان مسئولان خود را باور نمی‌کنیم. با توجه به این که در کشور لبنان طوایف گوناگونی وجود دارد، حزب‌الله با اخلاق درست و راستگویی خود توانسته است بین مذاهب اسلامی و طوایف لبنانی، گسترش یابد و میان آن‌ها انسجام و وحدت ایجاد کند و شهرت پیدا کند.

فرهنگ پویا: آیا شما در لبنان و مقاومت با تهاجم فرهنگی رو به رو شده‌اید؟ اگر خاطرات و گزارشاتی از این موضوع دارید بفرمایید:

– بله این امری کاملاً طبیعی است. دشمن مشغول سرگرمی و لهو و تلف کردن وقت نیست. بلکه کار دشمن نقشه‌کشی و برنامه‌ریزی شبانه روزی است، تا بتواند با این گروه مؤمن در محور مقاومت، که در راس آن جمهوری اسلامی است، مقابله کند. در این زمینه موارد متعددی به ویژه در لبنان وجود دارد. زیرا لبنان از زمان قدیم فضای فکری بازی داشته و هر گونه تفکر و اندیشه و جهت‌گیری در آن راه داشته است. در لبنان ده‌ها برنامه تلویزیونی وجود دارد. برخی از این برنامه‌ها با محور مقاومت مرتبط است. برخی دیگر هم در مقابل و ضدیت محور مقاومت است. پس این طبیعی است که در درون لبنان و بر ضد حزب‌الله نیز تهاجمات فرهنگی وجود داشته باشد و باید برای آن کار بزرگتری داشته باشیم که آن جهاد کبیر شمرده شود. ما همیشه این مثال را به برادران خود می‌زنیم که مجاهدی که به میدان نبرد می‌رود، جنگ خواه نا خواه پایان خواهد یافت، اما وقتی این مجاهد برگردد و ببیند و فرزند و خانواده او به فساد کشیده شده‌اند، چه خواهد کرد؟ امت‌ها و ملت‌ها با مرگ اشخاص از بین نمی‌روند بلکه تنها با مرگ ارزش‌ها و اندیشه از بین می‌روند. پس گاهی در میدان نبرد نظامی پیروز می‌شویم. اما اگر در جنگ ارزش‌ها و اعتقادات و ارزش‌های انسانی و دینی شکست بخوریم؛ در این هنگام از بین خواهیم رفت. در این جا کسی باقی نمی‌ماند که سلاح بدست گیرد و دشمن را کنار بزند. از همان ابتدا حزب‌الله به این حقیقت توجه داشت. من به یاد دارم که بیش از سی سال، هنگامی که مقاومت عملیات انجام می‌داد دشمن اسرائیلی مزدوران خود را روانه میدان می‌کرد تا شبهات فکری را بین مردم پخش کنند. به مردم می‌گفتند تمام کشورهای عربی در آسایش هستند. اما شما چرا مقاومت را می‌پذیرید تا خانه‌های تان ویران شود و از این قبیل شبهات را ترویج می‌کنند. از همان زمان حزب‌الله دوشادوش مقاومت به حرکت افتاد تا مردم را آگاه سازند. به همین خاطر دبیرکل سابق حزب‌الله شهیدسید عباس موسوی این شعار را برای مردم مطرح کرد که (سنخدمکم بأشفار عیوننا) «با مژه چشمان خود به شما خدمت می‌کنیم». یعنی گمان نکنید

بیش از سی سال، هنگامی که مقاومت عملیات انجام می‌داد دشمن اسرائیلی مزدوران خود را روانه میدان می‌کرد تا شبهات فکری را بین مردم پخش کنند. به مردم می‌گفتند تمام کشورهای عربی در آسایش هستند. اما شما چرا مقاومت را می‌پذیرید تا خانه‌های تان ویران شود و از این قبیل شبهات ترویج می‌کنند. از همان زمان حزب‌الله دوشادوش مقاومت به حرکت افتاد تا مردم را آگاه سازند.

که حزب‌الله تنها جنگ است. حزب‌الله به مردم از جهت فکری، اعتقادی، اجتماعی و در تمامی زمینه‌ها حزب‌الله به مردم خدمت می‌کند. در حال حاضر در درون حزب‌الله گروه‌های ویژه‌ای برای جهاد از طریق فضای مجازی وجود دارد. این گروه در ابتدا به کنکاش و جستجوی افکار و شبهاتی می‌پردازند که دشمن منتشر می‌کند، سپس مجموعه‌ای از نخبگان و علما این افکار را مورد بررسی قرار می‌دهند و بعد به روشنگری و آگاهی دادن به مردم می‌پردازند. این پاسخ‌ها تنها به صورت مکتوب یا خطابه نیست، بلکه گاهی به صورت فیلم و با روش‌های مختلف فرهنگی است و به این وسیله تلاش می‌کند آگاهی و بصیرت را در جامعه گسترش دهند و از جامعه ایمانی محافظت کنند تا دشمن نتواند با این شبهات گمراه کننده در دل جامعه نفوذ کند. در حقیقت ما این کار را از جمهوری اسلامی یاد گرفتیم. امام خمینی رضوان‌الله تعالی علیه می‌فرمودند ما هر چه که داریم از عاشورا داریم و ما نیز هر چه که داریم را از امام خمینی تقو و از ملت مجاهد و مؤمن ایران گرفتیم.

فرهنگ پویا: از چه زمان با آیت‌الله مصباح به عنوان پشتوانه تئوریک نظام آشنا شدید و ایشان چه میزان در این حوزه موثر بوده اند؟

- در حقیقت جوانان حزب‌الله و رهبران و افراد مقاومت با مرحوم آیت‌الله شیخ مصباح یزدی از همان لحظات ابتدایی تاسیس حزب‌الله آشنا شدند. شاید در آن ابتدا این گونه رابطه نزدیک وجود نداشت. در آن زمان در لبنان و در میان شیعیان لبنان خواسته‌ای تحمیل شده بود که مردم با اندیشه‌های ناب و درستی که آن زمان امام خمینی تقو در مورد انقلاب اسلامی داشت آشنا نشوند. و بیشتر مردم این گونه بودند که از دین چیزی غیر از نماز و ماه رمضان و روزه‌داری و روزهای محرم نمی‌شناختند. مقاومت در آغاز راه خود نیاز به پشتوانه فکری داشت. به عنوان نمونه در سال ۱۳۶۰ در آن زمانی که مقاومت به حرکت در آمده بود، موسسه در راه‌حق و آن کتابچه‌های کوچک، از جمله اولین چیزهایی بود که مقاومت از آن برای نشر آگاهی و بصیرت در میان جوانان حزب‌الله استفاده کرد. بعد از آن با گذشت زمان و با پیشرفت رسانه‌ها مردم لبنان توانستند بیشتر با شخصیت بارز مرحوم آیت‌الله مصباح آشنا شوند. و به صورت دقیق این آشنایی زمانی عمیق شد که در جمهوری اسلامی دوره‌هایی فکری و اسلامی برای جوانان مقاومت آغاز به فعالیت کرد. جوانان حزب‌اللهی مبادرت به سفر به جمهوری اسلامی در قالب دوره‌هایی فکری و اسلامی کردند و در راس برنامه‌های این جوانان دیدار با حضرت آیت‌الله شیخ مصباح یزدی بود. در این جا اگر چه خارج از سوال است می‌خواهم این نکته را بگویم که این روحیه‌ای که آن مرحوم با آن متمایز می‌شد این بود که خصوصاً در این ایام اخیر به رغم بیماری و کهولت سن و به رغم مشغولیت‌های زیاد ایشان، جوانان و مجاهدان حزب‌اللهی را در قرار ملاقات و زیارت با ایشان، در اولویت قرار می‌داد. مساله‌ای که شاید در نزد بسیاری از علما در این سطح، اهمیت و اولویت نداشته باشد. اما مرحوم آیت‌الله مصباح برای این دیدارها اهمیت و اولویت قائل بود. صدها بلکه هزاران نفر از مجاهدان مقاومت اسلامی با حضرت آیت‌الله مصباح دیدار کردند. در قالب دیدارهای متعدد و گوناگون اعم از جوانان و مسئولان و زنان و فعالان عرصه فرهنگ و فعالان در صحنه‌های مختلف همه با حضرت آیت‌الله مصباح دیدار کردند. راهبردهای حضرت آیت‌الله مصباح برای آنان فصل‌الخطاب و نقشه راهی بود برای زمانی که به کشور خود باز می‌گشتند. از این جهت می‌توانیم

بگویم این فکر نابی که حضرت آیت‌الله مصباح داشتند اولاً و بالذات به واسطه خود ایشان منتشر گردید. اگر بخواهیم به صراحت سخن بگویم اگر استادی که الان درس خارج می‌گوید به این فکر بیافتد که مجموعه‌ای از جوانان را گرد هم آورد و یک دوره بصیرت‌افزایی به آنان آموزش دهد، این را دور از شأن خود می‌بیند. او این کار را می‌سپارد به برخی شاگردان شاگردان خود که این کار را بکنند. اما مرحوم شیخ در این مورد خود تلاش می‌کردند. به یاد دارم هنگامی که بار اول حضرت آیت‌الله مصباح به لبنان سفر کردند مسئولان، تمامی گروه‌های حزب‌الله را جمع کردند و علامه در این دوره به تمامی مسوولان و اعضای اصلی حزب‌الله در مورد اعتقادات به آن‌ها آموزش داد. حتی آن زمانی که به مجتمع امام مجتبی علیه السلام رفتند و آن مجتمع جمعیت‌های زیادی از مردم را در برمی‌گیرد، ایشان خودشان در این زمینه در زمینه ارتباط‌گیری با جوانان مقاومت تلاش کردند.

مطلب دیگری که در زمینه اثرگذاری فکر ناب حضرت آیت‌الله مصباح در مقاومت نقش ایفا کرد. آن درس‌هایی بود که ایشان، چه در حال حاضر و چه در آن قدیم، ارائه می‌کردند. در حزب‌الله یک شبکه تلویزیونی فرهنگی به نام صراط بود که سخنرانی‌های ایشان را به عربی ترجمه می‌کردند و به صورت روزانه پخش می‌کردند. پس می‌توان گفت که اندیشه حضرت آیت‌الله مصباح نه تنها در خانه اعضای مقاومت بلکه در خانه هر کسی که منتسب به اسلام است وارد شد. این تنها در لبنان نبود. اگر ما در فقه می‌گوییم کودک اگر پانزده بار از شیر زنی بخورد محرمیت ایجاد می‌شود زیرا از آن شیر رشد و نمو پیدا کرده که موجب محرمیت رضاعی می‌شود، در این جا هم جوانان ما با فکر آیت‌الله مصباح بزرگ شدند و مانند کودک شیرخوار از این فکر تغذیه کردند و رشد و نمو پیدا کردند. پس اینان از فرزندان این عالم و پسران ایشان به حساب می‌آیند. زیرا اگر گوشت و خونی که با رضاع رشد کرده مانند گوشت و خون نسبی است و موجب محرمیت می‌شود پس در این مورد چه بگویم که این مرد بزرگ فکر و اندیشه ناب اسلامی را مانند کشاورزی تلاش‌گر از همان ابتدا در دل جوانان مقاومت کاشت و با آن فکر آنان را پرورش داد. اینان فرزندان این عالم هستند. فلذا بنده به اعتقاد شخصی خود می‌گویم اگر چه جسم این عالم ربانی از میان ما رفته اما او و اندیشه ناب او و روح بزرگ او در میان ما است و این اندیشه ناب را در هر خانه‌ای نشر داده است.

فرهنگ پویا: آیا کتاب‌های آیت‌الله مصباح به مقاومت انتقال پیدا کرده است؟

- ما در کار سازمانی حزب‌الله معاونت فرهنگی را داریم. در این معاونت فرهنگی گروهی به نام جمعیت معارف اسلامی تاسیس شده است. این گروه متخصص در زمینه انتشار اندیشه اسلامی است. می‌توانم بگویم که نود در صد نوشته‌های مرحوم آیت‌الله مصباح در لبنان توسط جمعیت معارف منتشر شده است. مثلاً کتابی که حضرت آیت‌الله در گذشته آن را تالیف کرده است و در ابتدای پیروزی انقلاب مرحوم آیت‌الله تسخیری آن را ترجمه کرده است، قبل از سه روز برادرانمان در معاونت فرهنگی ما با تماس گرفتند و گفتند که ما در مورد این کتاب می‌خواهیم مسابقه‌ای را در سراسر لبنان برگزار کنیم. اما نیاز به اجازه‌ای داریم. زیرا موسسه در راه‌حق ناشر این کتاب بوده است. می‌خواهیم اجازه بگیریم که این کتاب را منتشر کنیم و در سراسر لبنان توزیع کنیم تا مسابقه‌ای فرهنگی در مورد این اندیشه اصیل

صدها بلکه هزاران نفر از مجاهدان مقاومت اسلامی با حضرت آیت‌الله مصباح دیدار کردند. در قالب دیدارهای متعدد و گوناگون اعم از جوانان و مسئولان و زنان و فعالان عرصه فرهنگ و فعالان در صحنه‌های مختلف همه با حضرت آیت‌الله مصباح دیدار کردند. راهبردهای حضرت آیت‌الله مصباح برای آنان فصل‌الخطاب و نقشه راهی بود برای زمانی که به کشور خود باز می‌گشتند.

فرهنگی عمومی تدریس می‌شد، استادی که می‌خواهد این متن‌ها را درس دهد نیاز به اندیشه‌ای ثابت و قوی و منطقی دارد. روشی که با عموم مردم به کار گرفته می‌شود شاید متفاوت باشد. این مهم نیست. اما برای این که این فکر در میان مردم جا بیافتد نیاز به زمینه مستحکم و قوی وجود دارد. کتاب‌های حضرت استاد در راس منابعی بود که در زمینه تدوین کتب درسی برای تمامی دوره‌های فرهنگی و فکری برای حزب‌الله مورد استفاده قرار می‌گرفت.

فرهنگ پویا: آیا حزب‌الله با موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رضی الله عنه در زمینه تحصیل دانش پژوهان در مقاطع آموزش عالی مرتبط است؟

– بله، این مطلب به شکل کاملاً نزدیکی مرتبط با یکی از سفرهای مرحوم آیت‌الله مصباح به لبنان است. که در این سفر هیئتی از موسسه و نزدیکان ایشان، با ایشان همراه شدند. در این سفر توافق ابتدایی برای همکاری مشترک بین موسسه امام خمینی و حزب‌الله حاصل شد. بعد از آن بنده امور اجرایی تفصیلی این توافق ابتدایی را پیگیری کردم. و به دو محور اساسی در همکاری رسیدیم. محور اول این که از لبنان نخبگان علمی حوزوی و دانشگاهی بیاوریم که در برخی تخصص‌های موجود در موسسه امام خمینی که در لبنان مورد نیاز است تحصیل کنند و تخصص پیدا کنند. و در حال حاضر در مقطع دکتری گروهی از این برادران را داریم که در دو دوره در مقطع دکتری علوم سیاسی و علوم تربیتی شرکت کرده‌اند. الان درس‌های نظری خود

برگزار کنیم. این به عنوان یک نمونه است. نمونه‌ها فراوان هستند. کتاب‌های علامه، درس‌های ایشان، همگی ترجمه می‌شد. حتی دیدارهایی که با برادران مجاهد برگزار می‌شد نوشته می‌شد و از طریق شبکه‌های اجتماعی در میان تمامی مجاهدان منتشر می‌شد. مثلاً می‌گفتند امروز دیداری صورت گرفت و حضرت آیت‌الله مصباح این مطالب را به ما گفتند. پس این اندیشه به آسانی و به روانی منتشر می‌شد. نه به خاطر این که بخواهیم توجه‌ها را به یک شخصیت منعطف کنیم. بلکه به دلیل اندیشه ناب و اصیلی که این شخصیت دارا بود. اندیشه‌ای که مبتنی بر عقیده صحیح و مستحکم و بر قرآن و سنت نبوی و آموزه‌های اهل بیت علیهم السلام مبتنی بود. و این اندیشه عقلانی معتدل نکته‌ی بسیار مهمی است که جوانان و رهبران مقاومت را به شخصیت آن مرحوم علامه جذب کرده است.

فرهنگ پویا: آیا حزب‌الله با علامه مصباح در بعد تربیت متخصصان ارتباط برقرار کرده است؟

– بله. در حقیقت در حال حاضر در درون حزب‌الله موسسه‌ای وجود دارد برای تدوین متون مختلف. در حوزه‌های علمیه. در حوزه‌های زنان. مثلاً در لبنان موسسه سیده‌نساء العالمین وجود دارد که در تمام لبنان گسترش دارد. بله متون درسی وجود دارد. در عموم موارد نخبه‌هایی که برای تدوین این متون انتخاب می‌شوند در بیشتر موارد منابع آن‌ها کتاب‌های تخصصی بوده که حضرت آیت‌الله مصباح یزدی تالیف کرده‌اند. همچنین متن‌های دیگری که در دوره‌های

را به پایان رسانده‌اند و تنها نیاز به نوشتن پایان‌نامه دارند. این در محور اول همکاری، محور دوم که با دوره‌های تخصصی ارتباط دارد، توافقی است که بین ما و موسسه شکل گرفته است طبق این توافق قرار است برخی دوره‌های تخصصی مانند طرح ولایت که در جمهوری اسلامی برگزار می‌شود و مورد نیاز ما در لبنان است به اجرا در آید. برای تحقق این هدف، تصمیم بر آن شد که به منظور تربیت مدرس و نحوه برگزاری این دوره‌ها افرادی از لبنان به ایران بیایند. زیرا از جهت دوری مسافت نمی‌توانیم همیشه دوره‌ها را در ایران برگزار کنیم. از خدا می‌خواهیم به برکت دعاها شما در این زمینه توفیق پیدا کنیم.

فرهنگ پویا: تاثیرات شاگردان مرحوم علامه در لبنان چگونه است؟

- در حقیقت می‌توانیم طلاب لبنانی که نزد حضرت استاد تلمذ داشته‌اند را به دو گروه تقسیم کنیم. گروه اول کسانی هستند که در درس‌های عمومی مشارکت کردند و این‌ها زیاد هستند. این فقط در خصوص طلاب علوم دینی است؛ یعنی مجموعه بزرگی از طلاب علوم دینی لبنانی که در درس اخلاقی عمومی مرحوم استاد شرکت می‌کردند. گروه دوم کسانی هستند که درس‌های تخصصی را گذرانده‌اند. مجموعه‌ای از آن‌ها الان در لبنان هستند و از اهل قلم به حساب می‌آیند و برخی از آن‌ها در دانشگاه‌ها تدریس می‌کنند. این اساتید در رشته فلسفه اسلامی درس می‌دهند. این‌ها به صورت مستقیم شاگردان اولین حلقه شاگردان آیت‌الله مصباح یزدی، از جمله آنان حضرت استاد فیاضی، بودند و به دست این اساتید پرورش پیدا کردند و حتی درس‌هایی که مرحوم استاد ارائه می‌کرد را پی‌گیری کردند. پس این‌ها گرچه با واسطه، اما از طلاب و شاگردان مرحوم استاد به شمار می‌شوند. زیرا طلاب لبنانی جدیدی که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی وارد حوزه علمیه قم شدند در مراحل ابتدایی درس‌های تخصصی نداشتند. و هنگامی که به مرحله درس‌های تخصصی رسیدند، در آن هنگام اساتید و شخصیت‌های علمی بزرگ از شاگردان حضرت علامه مصباح بروز و ظهور پیدا کرده بودند.

فرهنگ پویا: رابطه عاطفی بین علامه مصباح و سیدحسین نصرالله چگونه بوده است؟

- از سوی حضرت مرحوم علامه مصباح برای شما این ارتباط روشن است. ما حب و دوست داشتن رهبری و دوست داشتن سیدحسین نصرالله را از علامه مصباح یاد گرفته ایم. ما هر ساله یادبود شهادت رهبران شهید را برگزار می‌کنیم. در یادبود اول سخنران اصلی مرحوم حضرت علامه بودند. در اولین برنامه‌ای که این‌جا برگزار کردیم ایشان بودند که سخن گفتند. در ابتدای کلام ایشان به دبیرکل حزب‌الله سلام گفتند. برخی از حضار گمان کردند که ایشان در تعبیرشان خطا کردند. اما ایشان تاکید کردند که نه این سلام مخصوص سیدحسین نصرالله است. کسی که این پیروزی‌ها را محقق کرده است این شخص یکی از اولیاء الله است. و شایسته است این‌گونه در مقابل ایشان بایستیم و سلام کنیم. در آخرین دیداری که داشتیم شیخ نعیم قاسم آمدند به ایران و رفتیم به دیدار مرحوم حضرت علامه. آخرین جمله‌ای که در این دیدار گفتند این بود که من از شما درخواست می‌کنم و این درخواست من را رد نکنید. شیخ نعیم قاسم به ایشان گفتند به روی سر

و چشم. ایشان گفتند وقتی به سیدحسین می‌رسی دست ایشان را از طرف من بیوس. این علاقه و محبت تنها بیان‌گر علاقه عادی شخصی به شخص دیگر نیست. بلکه بیانگر دعوتی است برای ما که از این ارزش‌ها و این خط و محور تبعیت کنیم. ما از علامه راحل یاد گرفتیم که چگونه با رهبر و ولی فقیه ارتباط بگیریم. چگونه در صف اول دفاع از حریم ولایت بایستیم. اما از سوی سیدحسین نصرالله، قبل از بیان علاقه‌ی سیدحسین به علامه، نکته‌ای را بگویم و آن این که صفت اساسی که آیت‌الله مصباح یزدی با آن بروز پیدا کرده تواضع است. به حدی که مسئولان حزب‌الله می‌گویند ما می‌خواهیم ایشان را اجلال و اکرام و احترام کنیم، اما به خاطر تواضع ایشان از ما سبقت می‌گیرد. اما نسبت به رابطه دبیرکل حزب‌الله حفظه الله می‌توان گفت این رابطه، رابطه فرزند به پدرش است. بلکه از آن هم بالاتر است. ارتباط شاگرد به استادش است، بلکه از آن هم بالاتر است، رابطه فرد تشنه به آب است. زیرا جناب دبیرکل می‌داند که ما در لبنان به این اندیشه ناب نیازمندیم. اگر به آن نیاز داریم باید ببینیم که چگونه فرد محتاج با فرد توانمند ارتباط می‌گیرد. رابطه این‌گونه بود. رابطه روح و فکر و وحدت هدف و وحدت مسیر و مقصد و رابطه نتیجه خوب آن‌شالله در آخرت. در بسیاری از جلسات جناب دبیرکل علامه راحل را یاد می‌کردند و در این پیام تسلیت این حقیقت اساسی از نوشته‌ها به مشام می‌رسد. این که ما ملت حزب‌الله مرد بزرگی را از دست دادیم. این که حزب‌الله بر پایه این فکر ناب ساخته شده بود که از آن این شخصیت بزرگ بود. از خداوند سبحان برای ایشان طلب رحمت می‌کنیم و این که عاقبت ما را ختم به خیر کند و این که بر خطی که ایشان به ما یاد داد و بر آن بود باقی بمانیم.

فرهنگ پویا: در پایان اگر نکته‌ای دارید، بفرمایید.

- در پایان از شما تشکر می‌کنم که این فرصت را به ما دادید تا حق آن مرحوم علامه بزرگوار را گرچه با کلام مختصری به جا بیاوریم. بنده در مقابل این تلاشی که مرحوم حضرت استاد انجام می‌دادند چیزی نیستم. من به یاد دارم که قبل از رحلت ایشان بنده در بیروت بودم. حضرت استاد کعبی با بنده در ایران تماس گرفتند و در مورد من سوال کردند و گفتند که در لبنان هستیم. پس ایشان گفتند که به شیخ معین خبر دهید که به دبیرکل سیدحسین خبر دهد که حضرت آیت‌الله مصباح نیاز به دعا دارد و این که رهبری از سیدحسین نصرالله و مومنان و مجاهدان خواسته‌اند که برای سلامتی ایشان دعا کنند. من به صورت مستقیم و سریعاً این خبر را به سیدحسین نصرالله به رغم این جو کرونا رساندم. دعا برای سلامتی آن مرحوم در هر خانه لبنانی برپا بود. در هر خانه‌ای که ولایت و دین و اهل بیت و قرآن را می‌شناسند این دعا بود. و این نعمت بزرگی است. هنگامی که رحلت کردند تمام مردم در لبنان و محور مقاومت متاثر شدند و در سوگشان گریستند. پس گوارایش باشد و سلام و درود خدا بر او باد روزی که به دنیا آمد و روزی که تلاش و مجاهدت کرد و اندیشه اسلامی اصیل را منتشر کرد و سلام بر او باد که به سوی پروردگار متعال رحلت کرد و از خدا مسألت داریم که ایشان را شفیع ما در روز قیامت قرار دهد.

فرهنگ پویا: از این که این وقت را برای ما قرار دادید و به سوالات ما پاسخ دادید سپاسگزاریم.